

Universiteit Utrecht

Schrijfdidactiek voor adolescenten

Een effectstudie in havo 4

Klaske Elving, Bureau voor Noordelijke Gemeenten

Promotoren: Prof. dr. Huub van den Bergh (UU) en Prof. dr. Gert Rijlaarsdam (UvA en UA)

11-12-2019

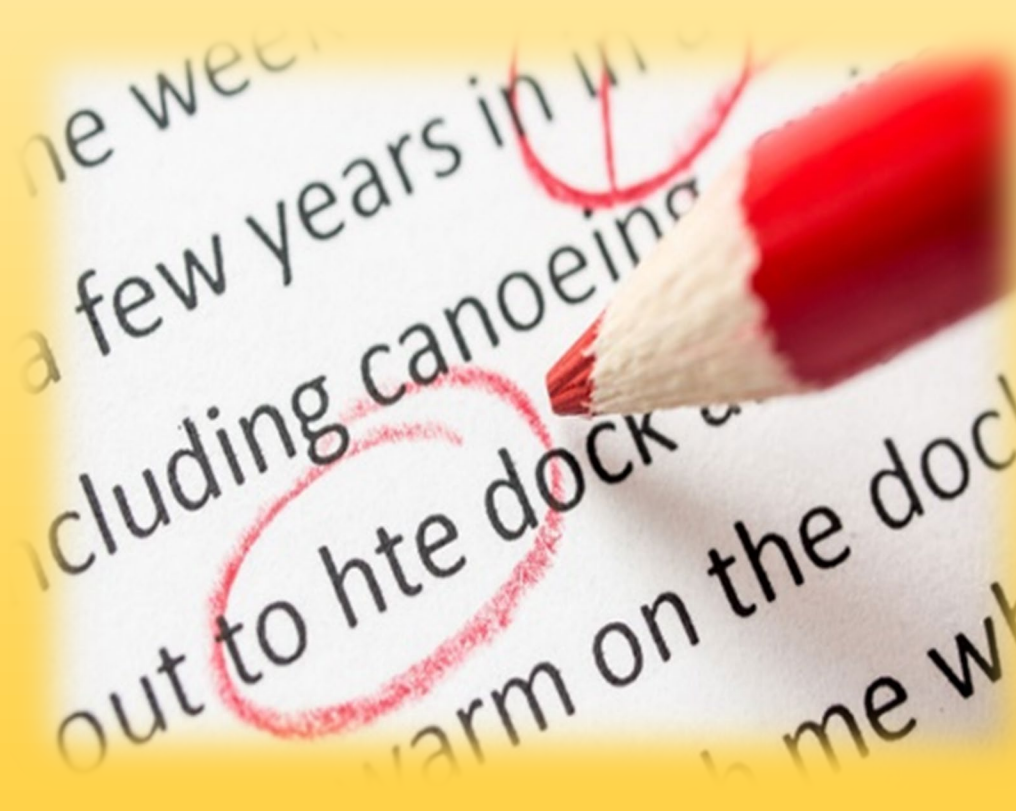
Leren schrijven, didactiek op maat

Probleem

De schrijfvaardigheid van veel leerlingen in het secundair onderwijs laat te wensen over en voldoet niet aan het gewenste referentieniveau 3F.

(Expertgroep Doorlopende Leerlijnen, 2008, 2009; Nederlandse Taalunie 2015)

Docenten Nederlands geven niet altijd even effectief schrijfonderwijs door te grote klassen en te weinig kennis van onderzoek naar schrijfdidactiek.

(Bonset, 2010; Heemskerk, 2012)

Leren schrijven is een complexe cognitieve vaardigheid waarbij op vele aspecten tegelijk moet worden gelet. Het werkgeheugen staat onder druk.

(Flower & Hayes, 1981)

Adolescenten zijn gebaat bij docenten die zich leerlinggericht opstellen, structuur en sturing bieden en opdrachten koppelen aan de praktijk.

(Van Deelen-Meeng, e.a., 2012; Vermaas & Van den Linden, 2007)

Leren schrijven, didactiek op maat - aanpak

Aanpak

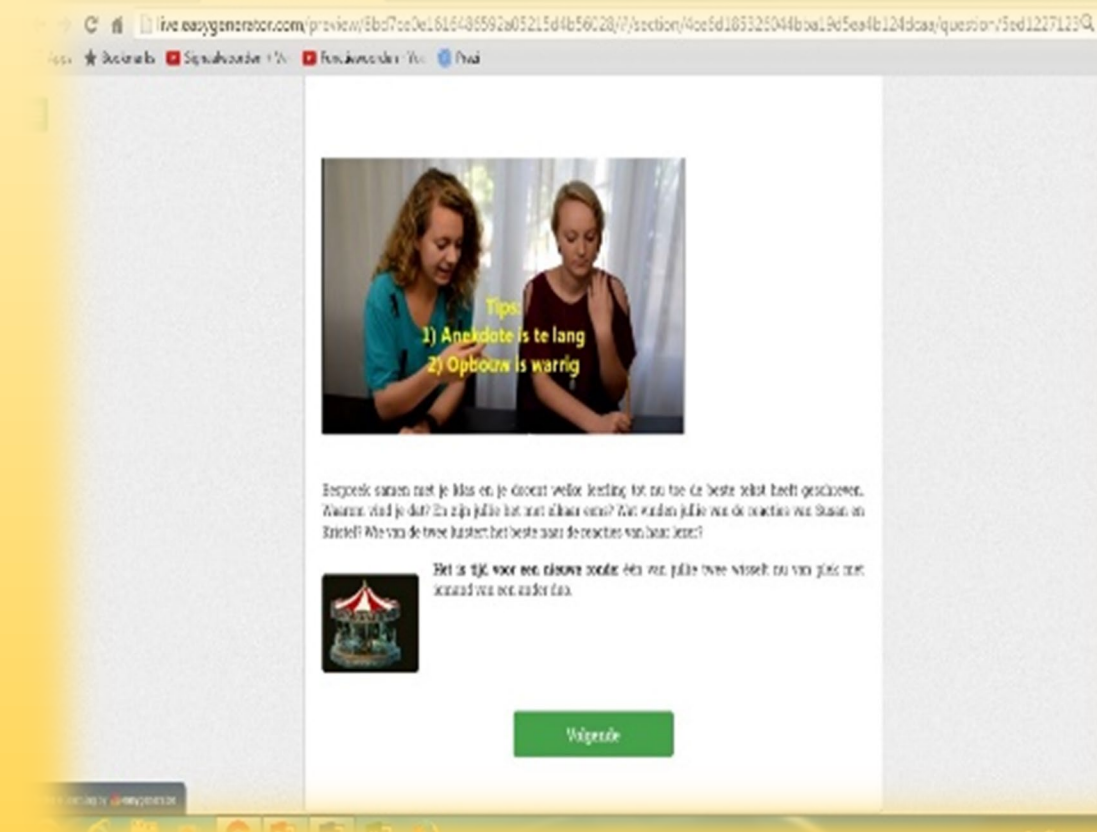
Bied deze leerlingen een schrijfmethode die is gebaseerd op recente inzichten uit onderzoek naar bewezen effectieve schrijfidactieken.

Peer-interactie

- ✓ Lezers-reacties
- ✓ Schrijven in duo's
- ✓ Feedback uitwisselen

(o.a. Rijlaarsdam, Couzijn, Janssen, Braaksma, & Kieft 2006)

Observerend leren

- ✓ Filmpjes van peers
- ✓ Klassikaal bespreken filmpjes
- ✓ Modeling door docent of klasgenoten

(o.a. Braaksma, Rijlaarsdam, Van den Bergh, & Van Hout-Wolters, 2007)

Recursief proces

Kies voor een digitale opzet, waardoor de leerling eenvoudig terug- en vooruit kan bladeren naar de theorie en de gemaakte opdrachten.

Leren schrijven, didactiek op maat - strategie-instructie

Lessen

Booster: een schrijfcursus van tien lessen waarin het communicatieve doel en de strategische aanpak van de schrijftaak centraal staan.

(Elving, 2019)

De leerling krijgt een algemene schrijfstrategie aangereikt van zeven stappen in de vorm van het acronym

BOOSTER

B rainstormen

O rdenen

O pbouwen

S chrijven

T eruglezen

E valueren

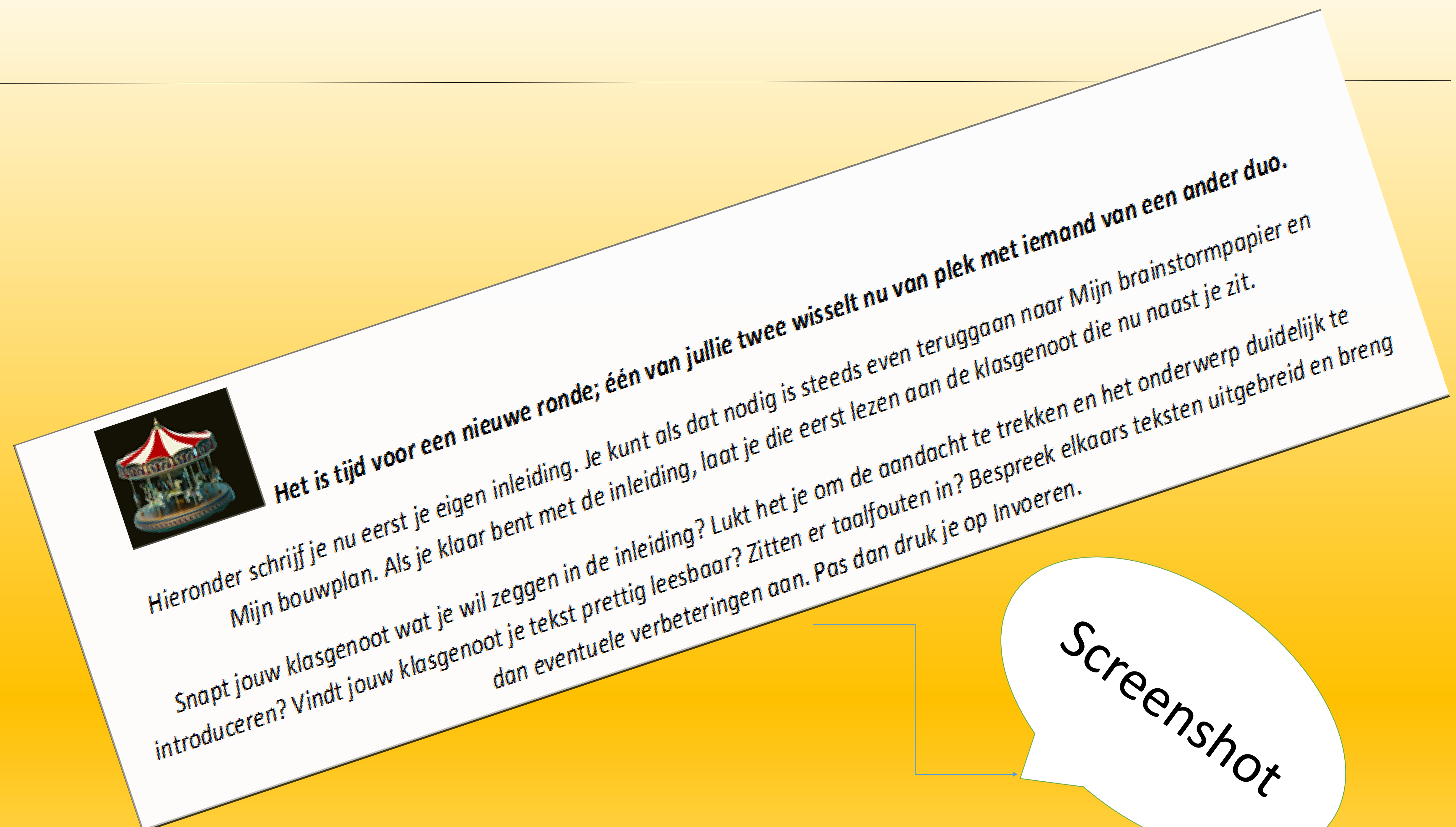
R eviseren

Leren schrijven, didactiek op maat – peer-interactie

Peer-interactie

- ✓ Lezers-
reacties
- ✓ Schrijven in
duo's
- ✓ Feedback
uitwisselen

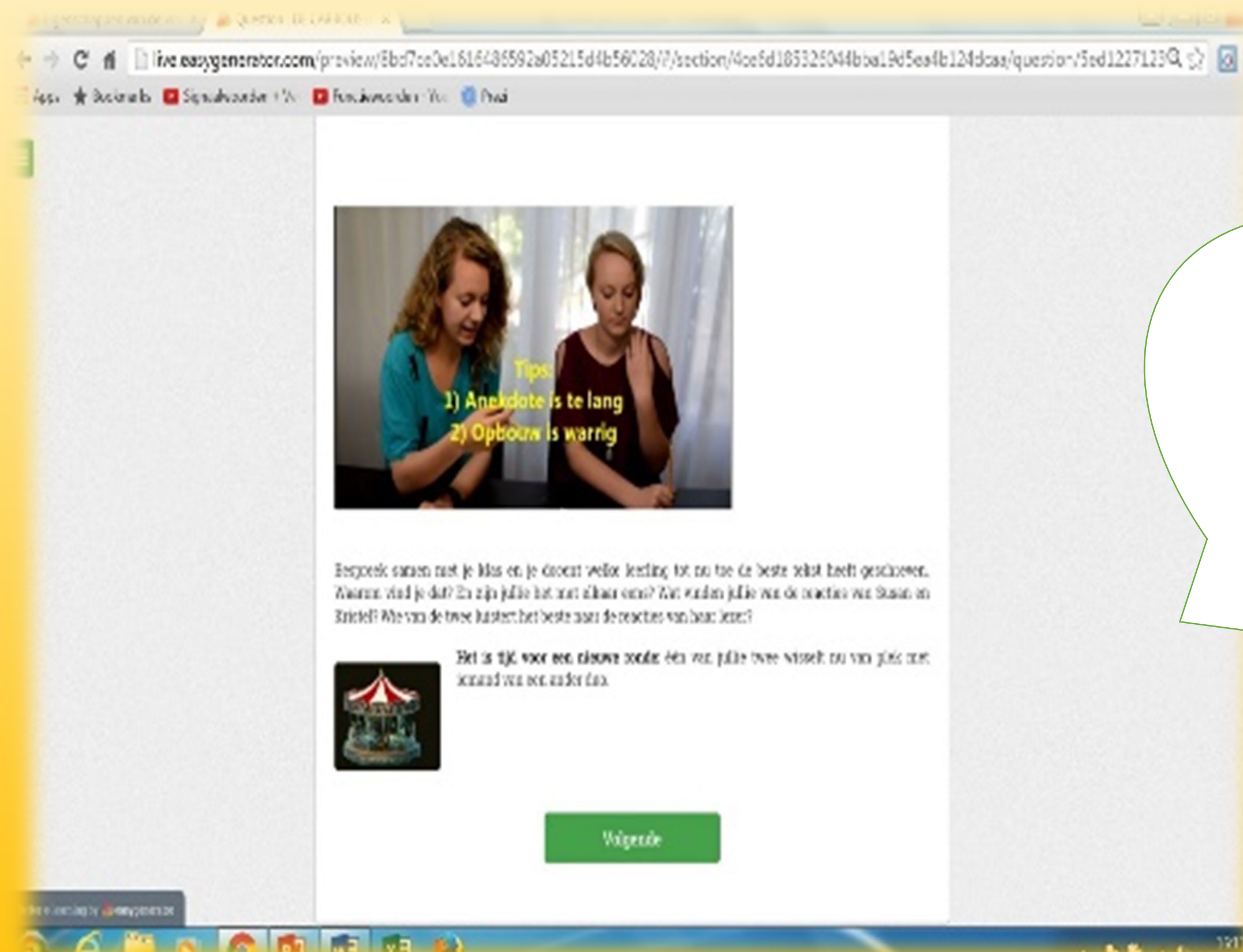

Screenshot

De leerling wisselt tijdens de schrijflessen veelvuldig lezersreacties uit met klasgenoten. Op het moment dat de leerling de afbeelding van een carrousel op zijn scherm ziet, weet hij dat hij gaat samenwerken met een andere klasgenoot.

Leren schrijven, didactiek op maat – observerend leren

De lessenreeks bevat twaalf korte filmpjes (ongeveer 3 minuten) van schrijvende, hardop nadenkende leerlingen die bezig zijn met dezelfde schrijfoopdracht als de klas op dat moment.

Deze leerlingen maken soms geslaagde, soms minder geslaagde afwegingen.

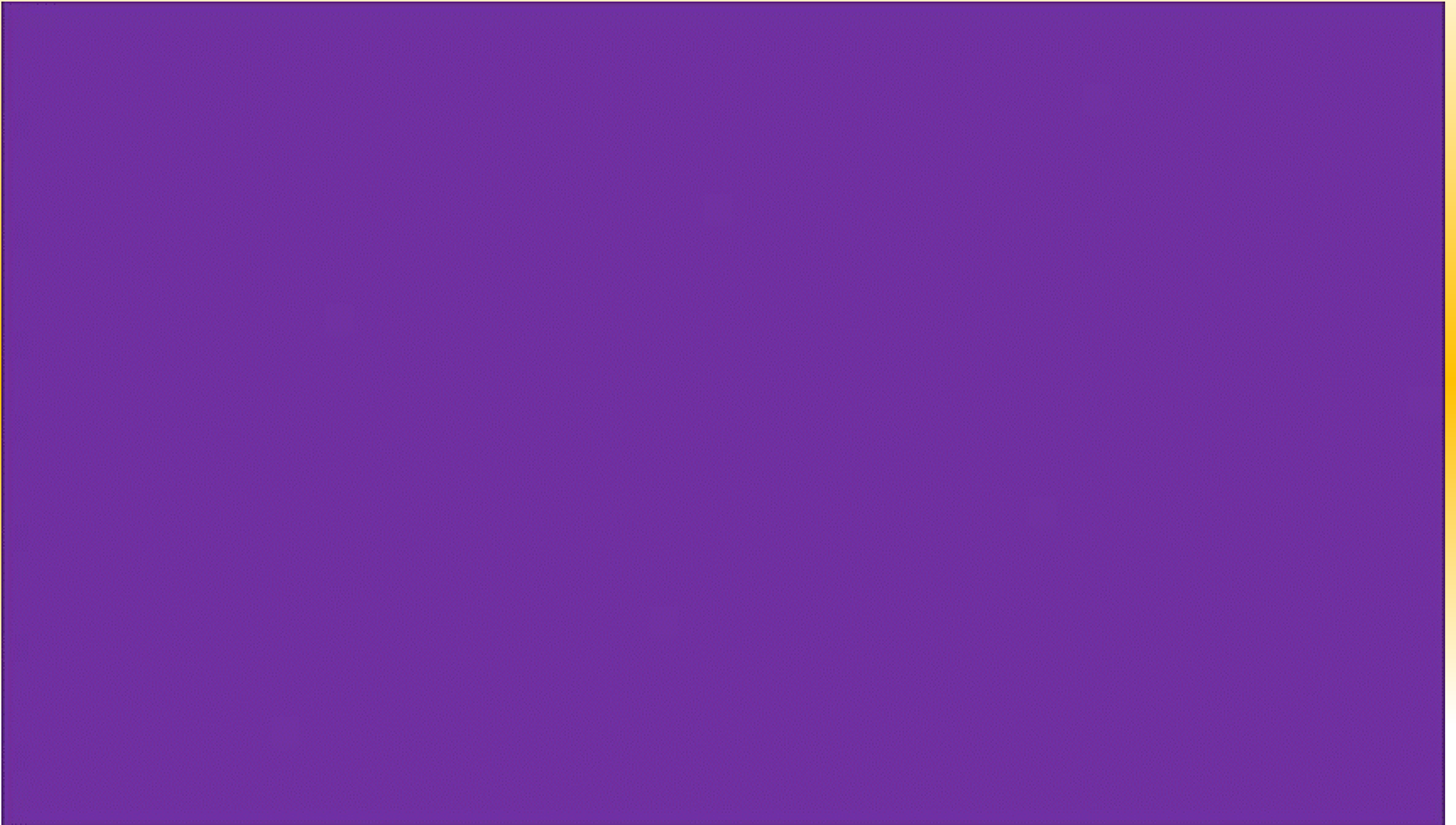
Observerend leren

- ✓ Filmpjes van peers
- ✓ Klassikaal bespreken filmpjes
- ✓ Modeling door de docent/klasgenoten

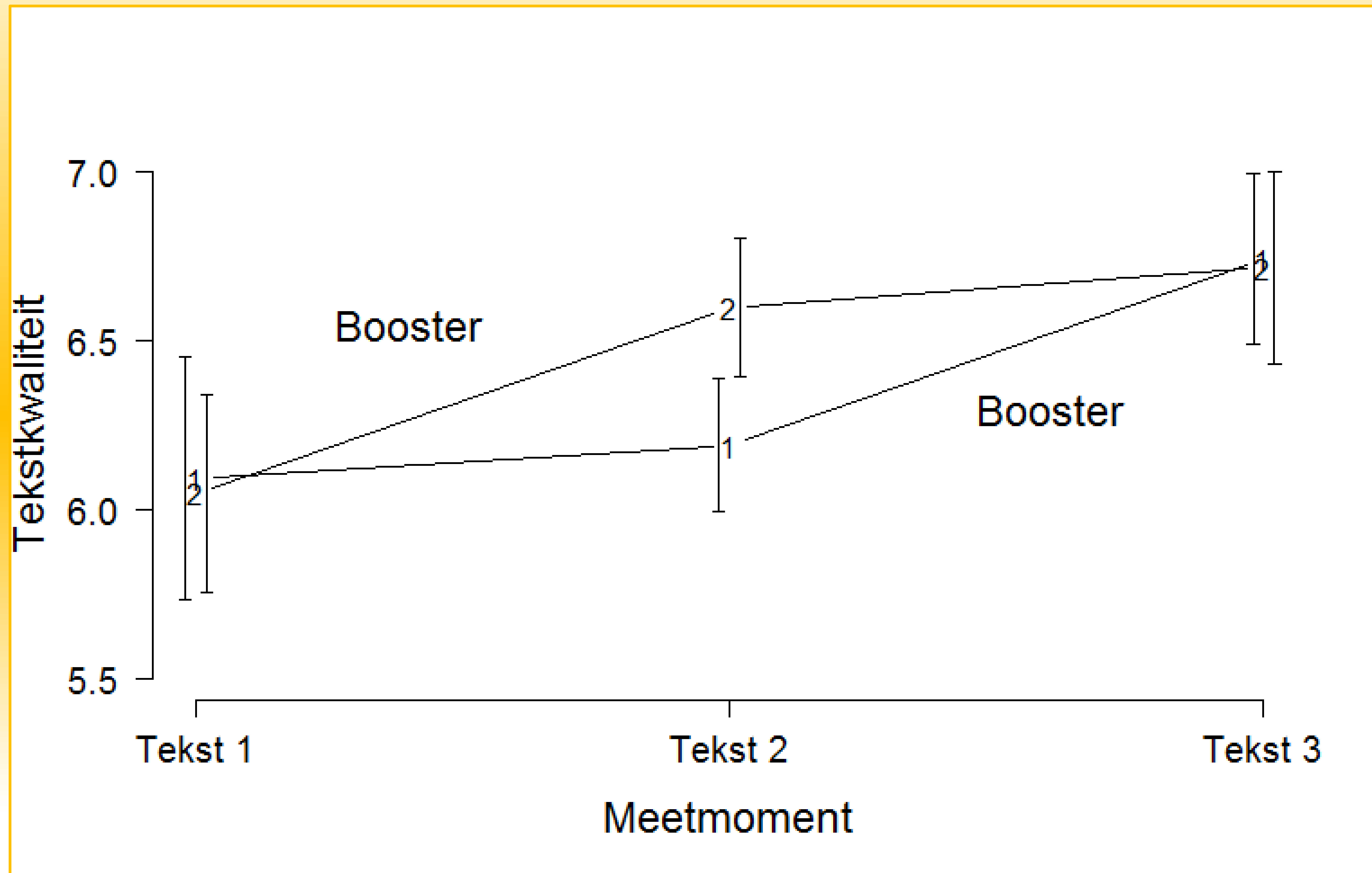
Tijdens de klassikale nabespreking van de filmpjes worden de verschillende manieren van aanpak met elkaar. Bij observerend leren levert met name het vergelijken leerwinst op.

(Braaksma, Rijlaarsdam, Van den Bergh en Van Hout-Wolters, 2007; Rijlaarsdam, 2005)

Leren schrijven, didactiek op maat – observerend leren

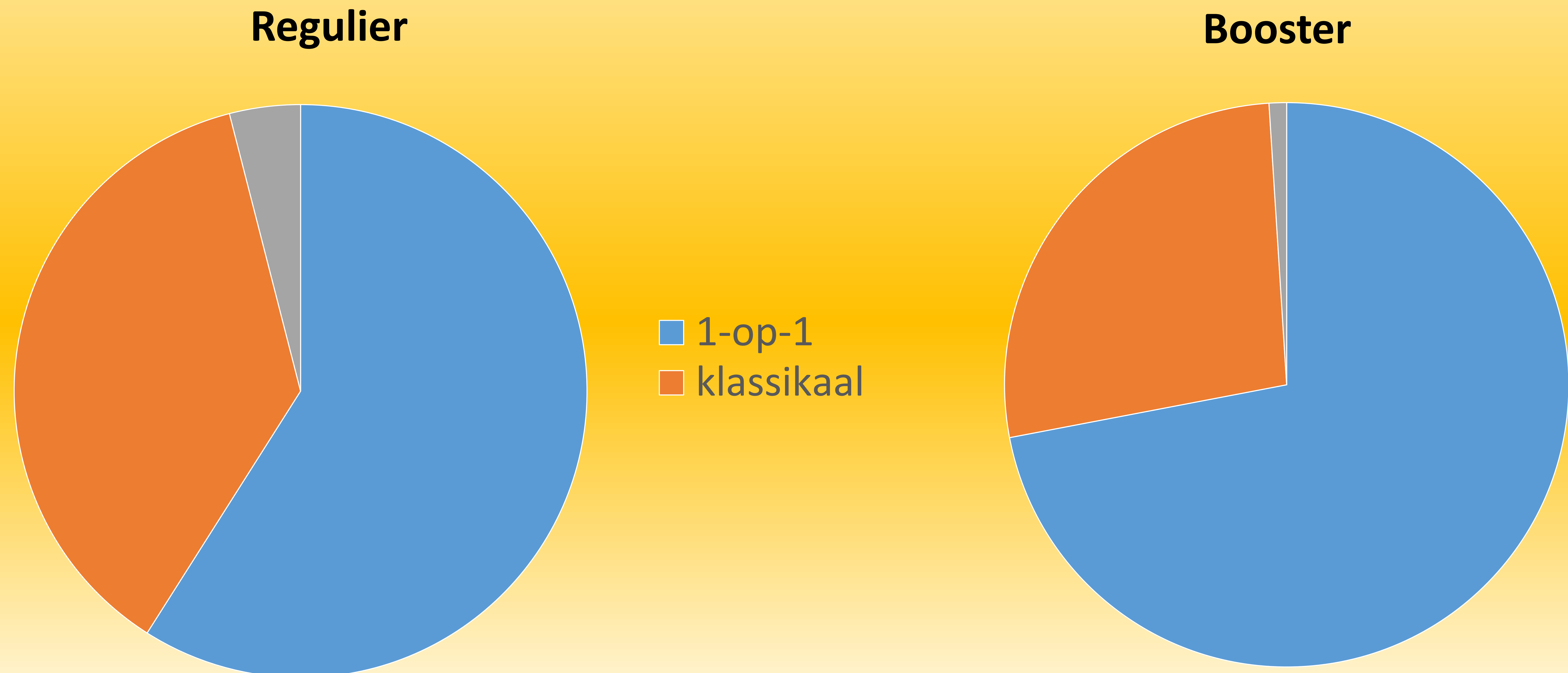

Leren schrijven, didactiek op maat - resultaten

Leren schrijven, didactiek op maat – gedrag docenten

Tijdens Boosterlessen blijken docenten significant meer tijd te besteden aan individuele interactie met leerlingen dan tijdens reguliere schrijflessen.

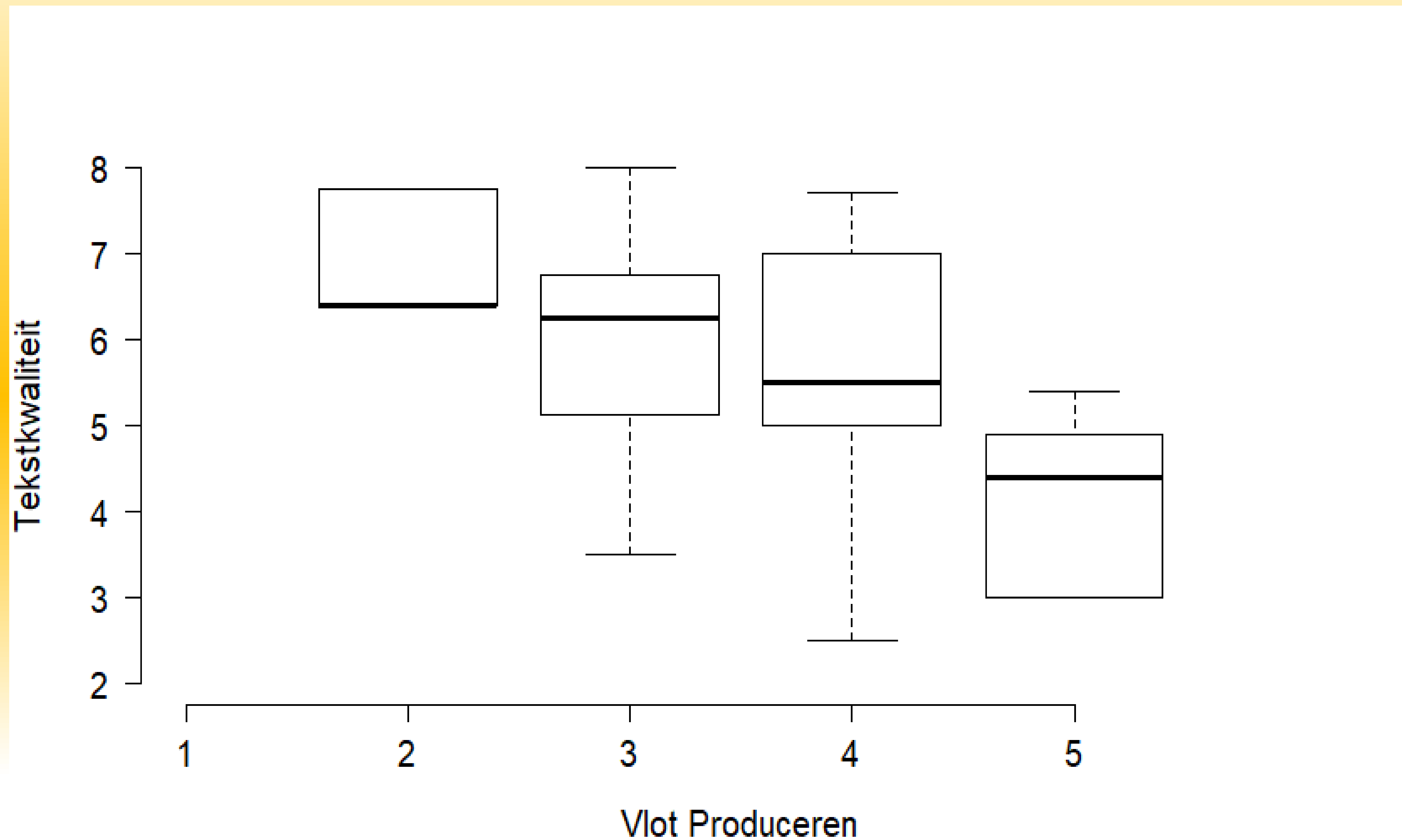

Het is dus mogelijk dat de mate waarin de docent de leerlingen individuele begeleiding geeft, afgezet tegen de proportie klassikale leermomenten, ten grondslag ligt aan het leerrendement van Booster.

Leren schrijven, didactiek op maat - schrijfvoorkeur

Preplannen		Als ik een tekst moet schrijven, besteed ik veel tijd aan het nadenken over hoe ik het zal aanpakken.
Vlot produceren		Als ik aan het schrijven ben, schrijf ik soms een stuk op, waarvan ik nog niet weet of ik dat erin zal laten.
Formuleren		Als ik schrijf, stop ik na iedere paar zinnen met schrijven om te herlezen wat ik geschreven heb.
		Ik onderbreek van tijd tot tijd het schrijven om de tekst te corrigeren.
		Pas als ik de hele tekst af heb, herlees ik wat ik heb geschreven.

Leren schrijven, didactiek op maat - vlot produceren

Leren schrijven, didactiek op maat - schrijfproces

Leerlingen die eerder rapporteerden dat ze gewend waren om lange stukken tekst te typen zonder tussentijds na te denken, blijken na Booster vaker te pauzeren om terug te lezen en dingen aan te passen.

Toetsregistratie, bijvoorbeeld met behulp van Inputlog

Leren schrijven, didactiek op maat - schrijfproces

Voorbeeld toetsregistratie

Ik herinner me vrij weinig over de boeken die mij werden voorgelezen voor de basisschool. Er zijn wel een paar bekende boeken waarvan ik weet dat ze zijn voorgelezen toen ik nog klein was. Een van die boeken is Dikkie Dik. De bekende boekenserie van Arthur van Norden. ***De mooiste vis van de zee komt me ook bekend voor van de peuterspeelzaal.** Verder zijn Rupsje Nooitgenoeg, Nijntje en Pluk van de Petteflet ook boeken die een herinnering oproepen.

***Actie op scherm/in tekst:**

- (1) De mooiste vis van de zee is ook een [normale productie]
- (2) ·nee·koo·si [verwijdering binnen alinea]
- (3) herinner·ik· [toevoeging binnen alinea]
- (4) ·ki·rennireh· [verwijdering binnen alinea]
- (5) ·komt·me·ook·bekend·voor· [toevoeging binnen alinea]

Leren schrijven, didactiek op maat

klaskeheida@hotmail.com

Leren schrijven, verborgen nakijkleed

Nakijken...

Analytisch of
holistisch?

Hoe effectief?

Het resultaat – analytisch beoordelen...

Richtlijnen beoordeling schrijfvaardigheid havo bovenbouw

Formulering (maximaal 25 van de 100 punten aftrek):

- Tautologie, contaminatie, congruentiefout etc. -4
- Fout in werkwoord (tijd) -4
- Ontspoorde zin -3
- Verkeerde verwijzing -3
- Verkeerde woordkeuze -3
- Woord vergeten -3

Spelling (maximaal 15 van de 100 punten aftrek):

- Fout in werkwoordspelling -5
- Niet aaneengescreven of ten onrechte aaneen -2
- Overige spelling (Van Dale is richtlijn) -3
- Interpunctie -2

Het resultaat - beoordelen op globale tekstkwaliteit

	Uitleg	Toelichting
Inhoud	Wordt het schrijfdoel bereikt? Zijn deelonderwerpen voldoende uitgewerkt en staan ze in de juiste volgorde? Wordt de boodschap voldoende onderbouwd?	'Twee deelonderwerpen, maar een rode draad ontbreekt. De titel en de slotalinea passen niet bij het grootste deel van de tekst en scheppen daardoor verwarring.'
Structuur	Past de opbouw bij de tekstsoort en bij het beoogde publiek? Is de alinea-indeling logisch (inleiding-kern-slot)? Zijn er structuuraanduiders gebruikt?	'De tekst bestaat uit verschillende alinea's, maar de opbouw is niet evenwichtig. Het gevolg is een gebrek aan coherentie. Weinig gebruik van signaalwoorden.'
Taalverzorging	Is de tekst helder geformuleerd? Passen woordkeuze en zinsbouw bij het schrijfdoel en het beoogde publiek? Is er sprake van fouten op het gebied van stijl en spelling?	'Stijl niet in orde, zinsbouw veel te slordig. Komma's rond bijzinnen ontbreken en meerdere zinnen ontsporen. Spelling redelijk op orde, wel enkele missers.'

Het resultaat – de opstelschaal

Ik kan al lezen sinds ik mij kan herinneren (sinds ik 2 of 3 was), maar ik heb dat zelfs toen al niet vaak gedaan. Ik vond er niet veel aan, ik sacdele liever met blokken of spelletjes, en als ik een boek las was dat meestal een 20 bladzijden kinderboekje dat je in 5 minuten uit had. Als kind werd ik vrij weinig voorgelezen, omdat ik veel andere broers had, die qua leeftijd niet heel erg verschillen van mij en als ik voorgelezen met plaatjes, vooral strips.Tegen de tijd dat ik naar de middelbare school ging las ik eigenlijk geen boeken meer, alleen voorlezen van het de basisschoolers als "Dikke dik", "Lip en lamme" en "Knipsje naait genoeg". Ik vond de verhalen altijd wel grappig, en dus was ik erg blij als mijn ouders die in een keer voorlezen aan mij, hoewel dat niet vaak gebeurde, als het gebeurde was het altijd een ander boekje, nooit 2 hetzelfde boek, maar zelf lezen kon ik toen nog niet, lezen het eind van de klauterklas (Kruis 6 en 8 twee), kon ik al lezen, lezen was de literatuur, maar boeies als Dikke Dik, ik vond lezen toen nog best leuk, en in groep vier had ik al een uit, maar lezen deed ik steeds minder, wantmate de boeken dikker werden had ik niet heel veel zin meer in nieuwe boeken proberen, had het meer dan 50 bladzijden? Dan las ik het waarschijnlijk niet, behalve als om die 50 bladzijden 30 plaatjes waren, ik was altijd ge op boeken voor boekvoelagen (een toen koos ik meestal stiekem een boek dat ik al had gelezen) en ik was niet de enige in mijn huis die zo over boeken dacht, we hadden vrijwel geen boeken in huis, behalve de Stephen King boeken in mijn ouders' kast, maar die lezen ze nooit, en voor zover ik weet hebben ze ze ook nooit gelezen.Wie kijken wel veel films die eigenlijk verfilmd boeken zijn, zoals Harry Potter en the lord of the rings, omdat we nooit zin hadden om een 500+ bladzijden boek te lezen, maar omdat ze zo populair waren we ze toch wouden zien, en een film is daar heel goed voor, ondanks dat je niet het zelfde verhaal te zien krijgt, het lijkt er wel erg op en je kijkt het in anderhalf, of twee en een half uur bij sommige lange verhalen als the lord of the rings 2 of hogers mijzelf elke Harry Potter film, ik weet dit niet zeker omdat ik niet elke Harry potter film heb gezien, mijn nicht leest wel veel boeken, althans dat zei ik omdat er in haar kamer veel veel boeken staan, vooral serie boeken zoals "The lord of the "rings" en "De grijze toren".

Wat is lezen toch mooi

Daar zaten we, m'n zusje en ik. We koken samen tussen, opa en oma's benen in die grote plaatjes boeken met allemaal beesten. Opa en oma lezen de verhalen voor die erbij stonden en wij vonden het fantastisch al die dieren. Als er een apes kwam en er moest voorgelezen worden dan rende ik naar de boekenkast om de grote kinderencyclopedie te pakken. Dan gingen we en onderwerp uit boeken die dan voorgelezen moest worden. We zaten dan in het grote bed van papa en mama, waar we dan snel in slaap vielen. In groep 2 was er jul Alyan die las altijd het boek pliers voor. We zaten dan in een zittingje met de twee klas, iedereen was toen aandachtig aan het luisteren en altijd was iedereen aan het lachen. Ik zat in groep 3. We zaten daar met de hele klas te kijken en luisteren hoe juf Monique ons "Maan Koot Vis" aan het uitleggen was. We leerden ook lezen en schrijven. De tafels hebben we ook geleerd wat mij makkelijk zitting. Toen ik begon met Ayl lezen, begon ik met de makkelijkste boekjes die ik lang zehield. Bij mij ging het hoger gaan in de Ayl heel langzaam. Ik vond zelf lezen niet zo leuk. Er was wel een boekje die ik heel leuk vond. Ik zat daar in de klas, doodstil en iedereen zat rustig te lezen. Mijn eerste boek was ik helemaal inat was "De mooiste vis van de zee". Ik vond het een prachtig boek met veel plaatjes wat ik lijn vond om het boek beter te begrijpen. In groep 4 begon ik met de Doffje Waarwolfje serie die ik in de klas en op vakantie helemaal heb uitgelezen. Ik vond het heel leuke boeken. Vooral de spanning in mijn eerste span rende boeken vand ik erg leuk. In groep 4 begon ik met de Doffje Waarwolfje serie die ik in de klas en op vakantie helemaal heb uitgelezen. Ik vond het heel leuke boeken. Vooral de spanning in mijn eerste span rende boeken vand ik erg leuk. In groep 4 begon ik met de Doffje Waarwolfje serie die ik in de klas en op vakantie hadden we voor onze vakantie dag de Donald Duck strip gekregen. Er en ik vonden de strips geweldig elke week zaten we op donderdag op de deumes te wachten tot de Donald Duck door het gleufje van de deur gleef. Voordat het al viel op de grond hadden we het al gepakt. Nu als 15-jarige lees ik nog steeds elke week de Donald Duck.

In de derde klas van de middelbare school ben ik weer begonnen met de 565 serie die ik pas aan het eind van de derde klas heb uitgelezen. Ik vond het echt een hele leuke serie omdat je echt meesleide. Maar omdat ik zo langzaam lees en alleen in vakantie en voor school lees kan ik niet echt helemaal in de serie te zitten zoals ik bij andere boeken doe.

In de derde als boekverslag heb ik Divergent gelezen. Alleen ik heb de 2e film al gezien dus dan heb ik dat ik het boek niet meer wil lezen dus kan ik niet verder lezen.

Ik zit nu weer aan alle boeken terug te denken die ik ooit gelezen heb. En dan denk ik lezen is toch best leuk in het leven en dat wij dat gewoon kunnen doen. Dat vind ik dan wel heel mooi.

Bang om te lezen

Daar zaten we dan allebei op een knie van mijn oma die in een grote bruine stoel zat in onze slaapkamer. Aentachtig luisterden mijn zus en ik naar het verhaal van de GWT, hoe hij met de grote lange benen met een klein meisje op zijn rug door de straten galoppeerden. Dit was het moment dat ik zelf al een beetje losse letters kon lezen maar het eigenlijk niet wisten, omdat ik bang was dat ik nooit meer voorgelezen zou worden. Ook al was ik eerst bang voor het lezen vond ik het uiteindelijk geweldig.

Toen ik nog niets kon lezen werden ik en m'n zus door veel familie leden voorgelezen, door papa, mama, opa en oma. Papa las ons altijd Jip en Janneke voor, het verhaal is dat Jip met de steent haten vond ik het leukst. Cive leer als dat verhaaltje voorgelezen werd kreeg ik knievels in mijn buik van de spanning of het met lip en heen wel goed zou komen. Opa heeft een paar papieren geken om mijn zus en mij voor te lezen, maar meestal benigde dat in een huilt festijn. Dit kwam omdat opa vaak de verhaaltjes bij de plaatjes zelf zagen, en die verhalen waren soms wat luguber. Zoals de keer dat hij in een boekje van "Wing de Pook" was aan het vertellen over een trein die zo over het aertje heen reed, en toen leidend het boekje dichtsteeg. En zo beëindigde mijn zus dan in tranen bij mama opschoot. Opa deed dit natuurlijk niet expres en voelde zich later schuldig dat hij zo een klein meisje bang had gemaakt. Toen ik niet zelf kon lezen begon ik zoals gebruikelijk met de maar roas va woorden. En later de makkelijkste boekjes over Bas de Brie en anderen personages. Het boekje Bas en Bert met in de klas vond ik het leukst.

Ook al kon ik een beetje lezen vond ik het nog steeds geweldig om voorgelezen te worden. Mijn oma heeft mijn zus en mij dank ik het langst voorgelezen voor al boeken van Roald Dahl, het gaf elke keer als ze las weer een vertrouwd gevoel van toen we kleine kindjes waren. Toen ik 5 was ging haar gezondheid achteruit en las soms minder voor. Toen oma niet meer was las overloopte ik mij in de kast om mee te luisteren als papa mijn 2 broertjes voorlas elk voor het slapen gaan. Ik weet nu dat ik er ook gewoon naast had kunnen gaan zitten op het bed, maar toen was ik bang dat het naar was voorgelezen te worden terwijl ik zelf kon lezen. Papa las toen altijd Nix Hølgerson voor over hoe de jongen op de vlucht was van de gans inavolgt door de lucht.

In groep 8 heb ik bijna alle hoe overleef ik? boeken gelezen. De boeken gingen over het maar roas die in elk boek een ander probleem heeft die ze moet overleven. De boeken zijn in geschreven op chronologische volgorde, dus naar leeftid lees een soort van mee met de boeken die ik las. Al deze dingen die in de boeken gebeurde lepen voor op wat ik later (misschien) zou mee maken. Dus ik werd een soort van voorbereid voor wat er later zou gebeuren.

Toen ik naar de middelbare school ging ben ik gestart met het zelf lezen, dit komt omdat ik wel te druk was met andere dingen zoals huiswerk en vrienden. Desondanks heb ik de hongerspelen trilogie met veel plezier gelezen. Het bijzondere vind ik aan de boeken dat het zich afspeelt in de toekomst. Ik vond deze 3 boeken ook erg leuk, ook al is het best een gewelgwekkig op de toekomst dat kinderen elkaar mochten uitmoorden als wilde dieren.

Helaas ben ik nu op en punt gekomen dat ik bijna helemaal geen boeken meer lees voor mijn plezier. Ook heb ik deze zomervakantie maar een boek gelezen terwijl ik normaal gesproken er een stuk of 5 zou lezen. Stiekem vind ik het wel leuk dat we dit jaar verplicht boeken moeten lezen, en ik hoop hierdoor weer het lezen voor de lol weer op te pakken.

Mijn boekenuniversum

U treedt nu mijn boekenwereld binnen. In het begin werd ik best vaak voorgelezen en sommige boeken van toen vind ik nu nog steeds leuk. In de onderbouw van de basisschool vond ik lezen niet echt interessant, maar voorgelezen worden vond ik nog steeds leuk. In de bovenbouw begon ik steeds meer welke leesboeken te lezen. Alleen in groep 8 had ik dan minder de tijd voor. Nu lees ik vooral voor een boekendracht. Ik lees niet heel veel meer, maar soms heb ik het gewoon veel te druk.

Ik werd voordat ik (goed) kon lezen vaak voorgelezen door mijn ouders. Dit gebeurde vooral voor het slapen en ik vond het altijd heel leuk. In mijn vroege levensjaren werd ik vooral voorgelezen uit prenterboekjes, een paar daarvan zijn *Rupsje naar garage*, *Wijntje* en veel 'voelboekjes'. Daarna werden het vooral de verhalen van *Jip en Janneke* en *Kikker en Rod*. Ik vond *Kikker en Rod* het leukste, want de verhalen waren chronologisch van winter naar lente en vervolgens winter en herfst. Het waren altijd mijn ouders die me voorlezen, en dat zaten ze vrijwel elke nacht. Toen ik naar basisschool ging werd ik door mijn vader voorgelezen uit een heel leuk boek, het ligt nog op zolder in een doos waar ik niet bij kan, dus de naam weet ik niet meer. Natuurlijk begonnen ze rond die tijd me te leren lezen uit hele simpele boekjes, zoals die 'voelboekjes', maar ik vond spelen met auto's leuker dan dat is niet echt gelukt...

Toen ik naar groep 3 ging had ik niet een goed leesniveau. Iedereen van mijn vrienden konden al goed lezen en wisten op wens plek te zeten, maar omdat ik niet goed kon lezen wist ik het niet en moest ik steeds om hulp vragen. In groep 3 hadden we een boekenkast met simpele boekjes. In het begin heb ik er amper wat gelezen, maar naar maat ik steeds beter begon te lezen, pakte ik ook meer boekjes uit de boekenkast. Een daarvan ging over twee vrienden die ergens spellden en toen ze klaar waren rende eenje de straat over tot dat moment dat er een bus langskam. Er stond dat hij naar de hotel ging en dat dat bij de zon was. Op zo'n leeftijd wist ik niet dat ik was overleden, maar twee jaar later begreep ik het pas. Ik weet de naam niet meer, maar nu ik erover nadenk vind ik het best wel een paar onderwerp voor kinderen uit groep 3.

Vervolgens, in groep 5 hadden we een hele leuke meester, die heel goed voor kon lezen. Het laatste beetje of halfuurje van de schooldag las hij altijd voor en terwijl hij dat deed mochten we tekenen. Dit vond iedereen uit de klas natuurlijk best leuk te leuk en we gingen daaraan heel erg. In groep 6 hadden we meester van twee jaar oud, hij las altijd voor uit boeken van Roald Dahl. Hij heeft de GWT maar heeft vier keer voorgelezen aan ons. Ik heb dat boek zelf ook gelezen, net zoals *De Heekste* en *De Gierstels*. Ik vond *De Gierstels* het zoals *Sjokke* en *de Oorlofsdepepote* zijn leukste boeken. In groep 6 las ik redelijk veel, omdat er iets nieuws zijn intrde in mijn leven deed. Mijn non kwam voor mijn verjaardag langs (het was weliswaar een maand te vroeg). En hij bracht iets mee dat ik zelf nauwelijks heb gebruikt en ik heb het zelf ook niet. Namelijk de computer. Het was dan wel een oude, maar hij deed het nog best goed. Hij had hem aan mij gegeven met het idee dat ik dan school gerelateerde dingen mee kon doen, maar diezelfde avond had mijn vader hem geïnstalleerd, die avond pakte ik een gameset uit de computer van mijn vader en begon ik Battlefield te spelen. Ik had dan wel een Playstation 2, maar daarvoor moest ik toestemming vragen om hem te gebruiken. De computer stond boven, dus ik kon als ik klaar was met de Playstation gewoon verder gaan op de computer. Zonder computer zou ik dan geen lezen. Maar ik vond de computer interessanter dan boeken...

Eindelijk, de middelbare school. Ik had een eigen laptop, dus wonderom, niet zoveel boeken. Totdat ik verlagen moest schrijven over bannin. Rond nacht je zelf nog wel een boek uitlezen, zonder restricties. Dat betekende dus een boek over *Oleander*, *Bannin*, het is geschreven door Marten Toonder en het zijn een soort stras, maar dan niet de teksten in prentballonnen, maar onder de plaatjes. Er stond voor een strip heel veel tekst onder, dus je kan het eigenlijk ook niet met 100% van attin nemen. Ik vond het verhaal spannend, onder Bommel in diverse problemen komt te zitten, dan wil loom Poos helpen, maar heer Bommel denkt het zoals is lid beter te weten. Aan de boekopdrachten op school zaten restricties. Het moest de ene keer een roman zijn, de andere keer weer een thriller en vervolgens weer een waardedde schrijver. Gelukkig heb ik daar een uitstekende oplossing voor bedacht. Ik lees er gewoon een van Stephen King. Ik lees die boeken heel vaak voor een boekopdracht, en meestal mag dat van de docent. Ik vind die manier waarom hij schrijft wel leuk. De spanning opbouw is heel goed en hij weet het het op een andere manier dan de meeste schrijvers, en dat maakt hem juist zo uniek. Hij schrijft op sommige momenten wat er in de korte toekomst gaat gebeuren, en dan vraag je jezelf af wat er gaat gebeuren dus je blijft maar doorlezen.

Ik hoop dat de lezer nu een duidelijk beeld heeft over de boeken in mijn leven, wat ik allemaal heb gelezen en wat ik leuk vind qua lezen. Voordat ik zelf kon lezen vond ik *Kikker & Rod* het leukste boek op Aard. Nu ook, toen ik het vond. Ik bladerde er doorheen en alle hen neringen kwamen gewoon terug. In de onderbouw van de basisschool kon ik eerst niet lezen. Groep 5 en 6 lezen onze leerkrachten ons nog steeds voor. Iedereen vond dat wel leuk. In groep 6 vond ik vooral boeken van Roald Dahl het leukst, maar toen kreeg ik een computer... Nu lees ik vooral boeken voor boekopdrachten. Meestal eenje van Stephen King. Maar ik wil ook nog wel eens een boekverslag doen over een boek van Marten Toonder.

Inhoud: een duidelijke, prettig leesbare tekst met een passende titel. De leerling schetst duidelijk zijn leesgedachten met hier en daar een zinvolle overdenking over verhalijnen en de computer. Structuur: de inhoudende alinea en de detailalinea ondersteunen de logische opbouw van deze tekst door een korte samenvatting te geven. Taalgebruik: de spelling is nog niet geheel op orde (naar mate; hij verteld), hetzelfde geldt voor de stijl (Groep 5 en 6 lezen onze leerkrachten, iedereen van mijn vrienden konden al goed lezen en wisten op wens plek te zeten).

Waar het allemaal begon

Al van jongs af aan geniet ik heel erg van lezen. Dit begon allemaal toen mijn moeder me voorstelde aan de magie van prentenboekje; boeken zoals *De gele ballen* en *Zeek Wally* waren favoriet en maakten dat ik weigerde naar bed te gaan zodra mijn moeder deze met me bekeek. Ik zou haar, samen met mijn oudere zus, succesvol manipuleren om door te gaan totdat we het boek uit hadden. Ik had iets belangrijks ontdekt: mijn liefde voor lezen.

Boekenbal

Zu begon het dus allemaal. Een paar jaar later werden onze kijkboeken in een doos op de zolder gezet en vervangen door boeken zoals *Deen Doffje*, *Duume de zandende* en *Stroomen Sitten*. De laatste tijd van het jaar was de Kinderboekweek, omdat mijn oma ons dan mee zou nemen naar boekhandel Den Roer en ons las liet gaan met een boekenbal. Rond die tijd was ook altijd het boekenbal, waar ik kon mocht omdat mijn tante, Vlaten den Hollander, een populair kinderboeken schrijfter is en altijd extra tickets had. Ze mocht ik dus dit jaar een vriendin meenemen en zouden we de hele avond voorgast d worden aan onze favoriete schrijfters. Aan het eind van de avond waren we altijd hyvor van alle colie die we thuis normaal nooit mochten drinken, en opgewonden van het grote aantal handtekeningen die we hadden weten te verzamelen.

Obsessie

In die jaren veranderde mijn smaak in boeken van gedachteeloe sprookjes naar boeken met wat meer spanning en diepgang, vooral de boeken van Mel Wells de Vries vond ik geweldig. Dat zijn boeken over moord en alles er om heen, wat ik als 13-jarig meisje natuurlijk heel pakt vond. Een andere obsessie die ik rond die tijd had was *The Hunger Games* trilogie. En waarom ik nog obsessie, hoewel ik ook echt full on obsessie. Ik had het eerste boek over Sinterklaas gereggen en vanaf de eerste bladzijde zat ik aan de pagina's vast geklemd. Ik las het dip in de nacht door en vroeg of mijn vader me verder wilde wakker maken voor school, alleen maar zodat ik voor school nog even een hoordruk uit kon lezen.

Love

Nu realiseer ik me dat ik daarna begon te zoeken naar boeken die iets te maken hadden met mijn leven. Ik begon eerst met alle John Green boeken, en las er toen eerste die *Dear & Park* heette. Dat is een echt liefdesverhaal en nog steeds een van mijn favorieten. Het was ook het eerste boek die ik in het Engels las, en daar genoot ik veel meer van dan van Nederlands boeken, wat uwaarschijnlijk niet heel fijn was om te horen aangezien ik een Nederlands leeres bent, maar goed. Mks tegen de Nederlandse taal, maar ik vind Engels in het algemeen gewoon veel ruimer klinken. Ik kan se dus ook beter in termen dan bij Nederlandse boeken.

Verhalen

En ik denk dat dat het leuke aan boeken is, het is een andere wereld, waarin je kan ontsnappen, maar tegelijkertijd kunnen boeken je zelf op alles te drastisch veranderen. Mijn definitie van goede boeken zijn die die je veranderen, die je gedachtegang veranderen en die je terug zit in het dagelijks leven en alles interessanter maken, zodat je achter elke muurtekening en persoon een verhaal ziet. Iedereen in deze wereld is zo druk bezig met technologie en druk maken op anderen en vooral met zichzelf, waar ik zelf ook schuldig aan ben, maar hierdoor missen we zoveel van het echte leven. Alles om ons heen is een verhaal, alles is interessant als je er maar lang genoeg naar kijkt, en dat is iets dat heel belangrijk is om te realiseren. Boeken doen dat voor mij, die zorgen voor de stilte die ik nodig heb om hiden na te kunnen denken en dingen te zien voor wat ze zijn.

Inspiratie

Zu heeft *Po give you the sun* dat ook echt een erg van mij gedaan. Het is een boek over verdriet en verraad en verlies en alles er om heen, maar het gaat ook over een extreem kunstzinnige broer en zus. In het het boek vanuit hun oogpunt en de rol van kunst is overal in verwerkt. Ik heb kunst en schilderen en tekenen altijd al zo interessant gevonden maar heb er nooit iets mee gedaan. Nadat ik dit boek as, had ik inspiratie om hier iets mee te doen. Ik ben ongeveer een half jaar geleden pas begonnen met te tekenen en te schilderen, maar het is nu alles wat ik nog doe. Ik kan mezelf er, net zoals bij boeken lezen en naar muziek luisteren, echt in uitdrukken en verliezen en de wereld even uitschakelen. Ik heb heel veel last van paniek aanvallen en al die dingen zijn de enige die me daar echt goed mee helpen, om rustig te worden en de stress kwijt te raken.

Literatuur

Van Engelse literatuur geniet ik op het moment ook heel erg, vooral het politie he aspect ervan. Het is zo een wereld van boeken van meer dan 50 jaar met nog steeds relevant kunnen zijn in het dagelijks leven. Boeken zoals *Collie*, *The Virgin*, *Refides* en *Wundering Heights* vond ik vooral heel goed, en ik was ontzettend blij toen ik deze vond in onze huidige zolder. Ik sta nu op het punt te beginnen aan *The Silence of the Lambs*, wat waarschijnlijk moedlijij gaat worden aangezien ik ook al in 3 boeken bezig ben voor school. Ik boek altijd heel erg tegen mijn leeftijd op, aangezien Nederlandse literatuur toch niet echt mijn ding is, vooral oorlogsboeken niet. Maar dit weekend heb ik samen met mijn oma mijn lijst samengesteld en heb ontdekt dat heel veel van deze boeken me veel meer aanspreken dan dat ik eigenlijk verwachtte. Ik ben al in mijn eerste boek begonnen en het gaat me verrassend goed af.

Het is hopelijk duidelijk geworden dat mijn smaak in boeken heel erg is veranderd door de jaren heen. Er zijn nog zo veel boeken over om te ontdekken en ik hoop dat ik uiteindelijk iets met boeken kan doen, misschien mijn tante opvolgen en zelf gaan schrijven, of in een uitgeverij werken. Eind ding is zeker: ik zal nooit niet meer genieten van lezen.

NRK niveau 3F (eind havo 5)

Kan gedetailleerde teksten schrijven over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeengevoegd en beoordeeld worden.

Leren schrijven, didactiek op maat – praktijkvraag

*Zomaar een tekst uit havo 4...
Hoe zou jij lesgeven over deze inleiding?*

Blut zijn of je vrije tijd willen opvullen of moeten werken van je ouders. Dit zijn dingen waar je zeker mee te maken hebt en ik heb de ideale oplossing . Dit is een oplossing wat uitstekend voor mij heeft uitgewerkt. Zoeken naar wat je wil, en wat bij je past en wat goed verdient is een cruciaal aspect. Maar ik zal jullie nu vertellen over mijn ervaring en redenen om te gaan werken en tips voor sollicitatie.